

# **Projectoproep 2024**

## **Kwaliteitsvol Wonen**

*Bijkomende kleinschalige huisvesting voor jongeren, jongvolwassenen en jonge gezinnen in een kwetsbare positie*

***Welkom***

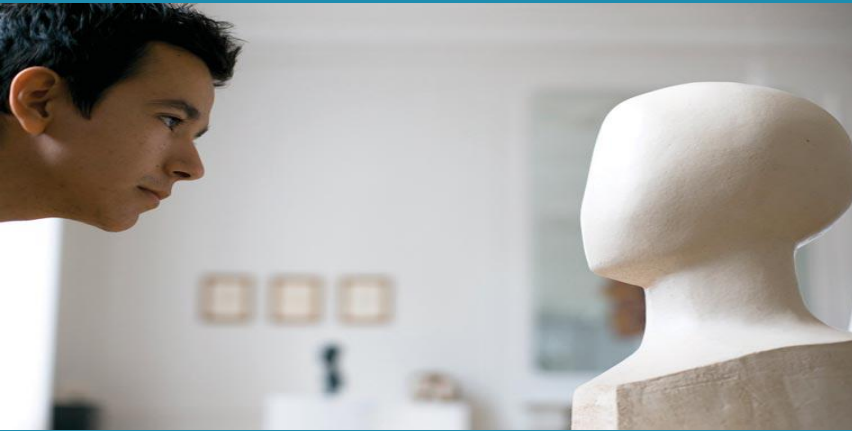
***Kathleen Helsen***

***Gedeputeerde voor Wonen***

# ***Dak- en thuisloosheid bij jongvolwassenen***

***Evelien Demaerschalk***

***Onderzoeker, Lucas, KU Leuven***

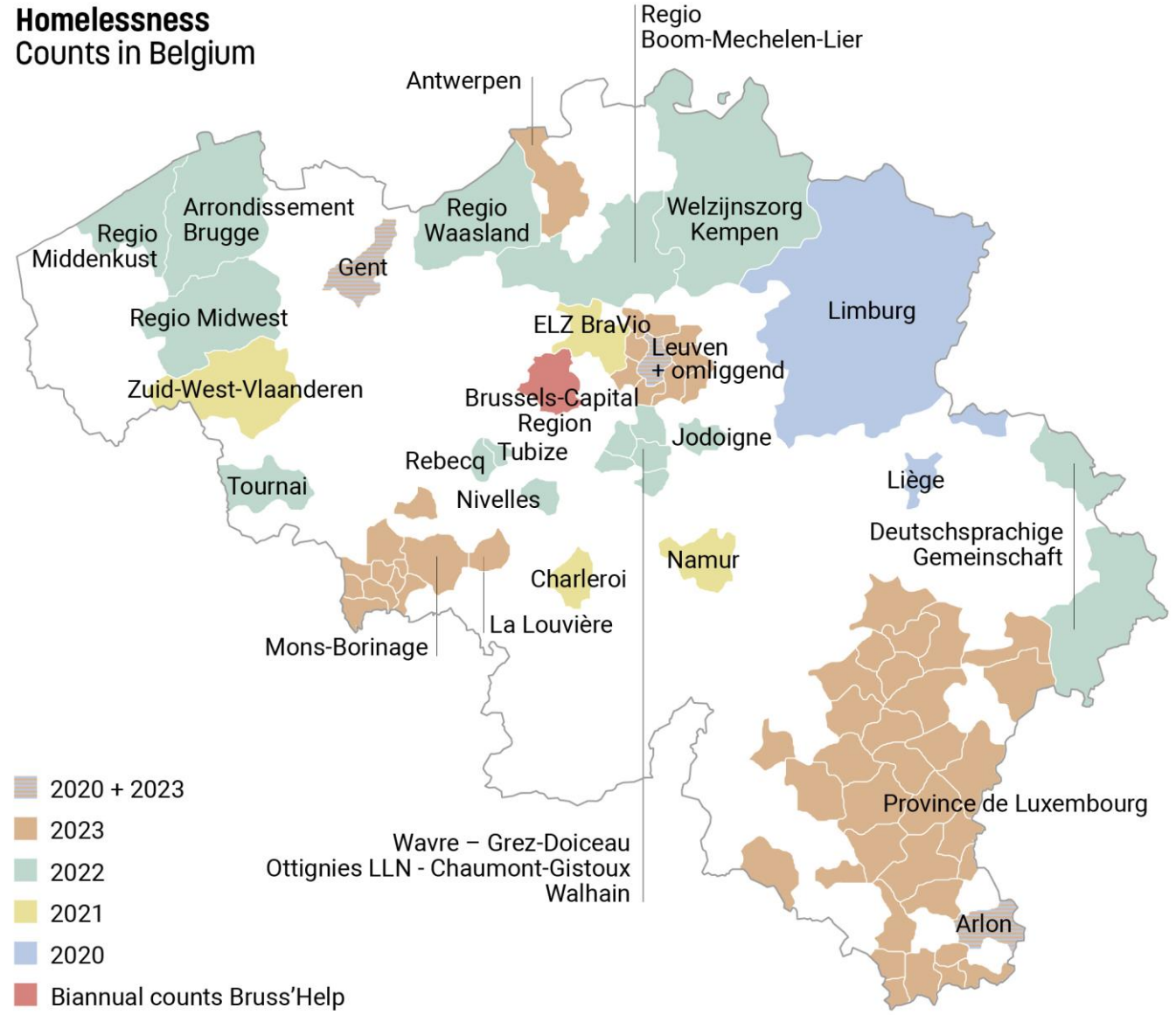


# Dak- en thuisloosheid bij jongvolwassenen

Evelien Demaerschalk



# Homelessness Counts in Belgium



# Wie is dak- of thuisloos? ETHOS Light

---

Openbare ruimte

---

In noodopvang

---

In opvang of tijdelijk verblijf

---

In instelling

---

In niet- conventionele ruimte

---

Bij familie/vrienden

---

Dreigende uithuiszetting

1.

# EEN KWANTITATIEVE KIJK OP DAK- EN THUISLOOSHEID BIJ JONGVOLWASSENEN



## WOONSITUATIE VAN DE GETELDE DAK- EN THUISLOZE JONGVOLWASSENEN

Ethos Light categorie	Volwassenen 26+ Aantal	Volwassenen 26+ %	Jongvolwassenen 18 – 25 j Aantal	Jongvolwassenen 18 – 25 j %
1) In openbare ruimte	408	8,2	45	<b>3,8</b>
2) In noodopvang	319	6,4	36	<b>3,0</b>
3) In opvang voor thuislozen	1.014	20,3	250	20,9
4) In instelling	471	9,4	123	10,3
5) In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	803	16,1	114	9,5
6) Bij familie / vrienden	1.543	30,8	550	<b>45,9</b>
7) Dreigende uithuiszetting	339	6,8	67	5,6
Situatie 29/10 onbekend, dak/thuisloosheid	172	3,4	23	1,2
<b>TOTAAL</b>	<b>5.069</b>	<b>100</b>	<b>1.208</b>	<b>100</b>



## PROFIELKENMERKEN VAN JONGVOLWASSENEN

opvallende verschillen in vergelijking met volwassen dak- en thuisloze personen

### Profiel



vrouwen

**38,9%**



Belgische  
nationaliteit

**67%**

### Huishouden



alleenstaand  
zonder kinderen

**66,1%**



minstens 1 kind  
direct betrokken

**16%**

## PROFIELKENMERKEN VAN JONGVOLWASSENEN

opvallende verschillen in vergelijking met volwassen dak- en thuisloze personen

### Inkomen



**20,8%**

geen inkomen



**11,3%**

inkomen uit werk



**51,6 %**

leefloon

### Hulpverlening



**74,3**

actieve  
begeleiding  
OCMW

## PROFIELKENMERKEN VAN JONGVOLWASSENEN

opvallende verschillen in vergelijking met volwassen dak- en thuisloze personen

### Gezondheid (vermoeden van)



**39,5%**

geen  
gezondheids-  
problemen



**23,1%**

mentale  
gezondheids-  
problemen



**17,7%**

verslaving



**13%**

verstandelijke  
beperking

	Volwassenen 26+		Jongvolwassenen	
	Aantal	%	Aantal	%
Actie huisbaas (uithuiszetting)	779	16,0	122	10,4
Actie huisbaas (renovatie/verkoop)	195	3,9	28	2,3
Einde huurovereenkomst	308	6,1	96	8,0
Ongeschikt/onbewoonbare woning	391	7,7	93	7,7
Relatieproblemen	857	16,9	181	15,0
Conflict familie/vrienden	624	12,3	451	37,4
Psychische problematiek	581	11,5	123	10,2
Overlijden	55	1,1	6	0,5
Werkloosheid	224	4,4	28	2,3
Geweld	274	5,4	61	5,1
Verslaving	692	13,8	84	7,0
Financiële redenen	758	15,1	112	9,3
Ontslag uit een instelling	362	7,2	134	11,1
Immigratie	681	13,5	135	11,2
Overmacht	64	1,3	10	0,8
Ander	374	8,0	87	7,4
Onbekend	448	9,8	63	5,5

# 3 groepen jongvolwassenen

“ Jeugdhulpverlaters ”	“ Nieuwkomers ”	“ Belgen zonder hulpgeschiedenis ”
N= 266	N = 367	N = 323
24,2%	30,4%	29,4%

*“Hun motivatie is niet dat ze ergens naartoe willen, maar vooral dat ze ergens van weg willen.” - Begeleider*

*“Deze jongeren dreigen van de radar te verdwijnen. Vaak beschikken ze niet over een verblijfsrecht waardoor ze weinig beroep kunnen doen op hulpverlening.” - Begeleider*

*“Het zijn survivors, ze hebben hun thuissituatie ‘overleefd’ en verlaten hun ouderlijk huis op 18 jaar of worden buiten gezet.” - Begeleider*

## STATISTISCHE ANALYSES WIJZEN OP DRIE SUBPOPULATIES VAN JONGVOLWASSENEN

### “ Jeugdhulpverlaters ”

N= 266

24,2%

- Verblijven vaker in opvang of tijdelijk verblijf en instellingen
- Doen meer beroep op een leefloon en worden vaker dak- of thuisloos door een conflict met familie of vrienden
- Hebben opvallend meer gezondheidsproblemen

*“Hun motivatie is niet dat ze ergens naartoe willen, maar vooral dat ze ergens van weg willen.” - Begeleider*

### “ Nieuwkomers ”

N = 367

30,4%

- Belangrijke groep met precair verblijfsstatuut
- Verblijven vaker in een niet-conventionele ruimte
- Worden dak- of thuisloos door immigratie en een ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woning
- Ze hebben vaker geen inkomen en minder vaak een leefloon
- Ze hebben vaker geen gezondheidsproblemen

*“Deze jongeren dreigen van de radar te verdwijnen. Vaak beschikken ze niet over een verblijfsrecht waardoor ze weinig beroep kunnen doen op hulpverlening.” - Begeleider*

### “ Belgen zonder hulpgeschiedenis ”

N = 323

29,4%

- Verblijven vooral bij familie of vrienden.
- Zijn vaker aan het werk
- Worden dak- of thuisloos door een conflict met familie of vrienden of het einde van hun huurovereenkomst
- Hebben vaker geen gezondheidsproblemen

*“Het zijn survivors, ze hebben hun thuissituatie ‘overleefd’ en verlaten hun ouderlijk huis op 18 jaar of worden buiten gezet.” - Begeleider*

## 2.

### EEN KWALITATIEVE UITDIEPING VAN DE ERVARINGEN VAN DAK- EN THUISLOZE JONGVOLWASSENEN







- Instabiel levenstraject
  - + broos en beperkt netwerk
  - + structurele uitsluitingmechanismen
  - => moedeloos, ....
- Ontoegankelijke huisvestingsmarkt, privé én sociaal
- Veel ondergekwalificeerde schoolverlaters
- Kennis hulpaanbod is beperkt
- Procedures en onbegrijpelijke taal
- Nachtopvang niet gepast
- Hulp versnipperd

### 3. KLEINSCHALIGE WOONEENHEDEN



**Sociopolis Leuven**



**Triamant Ronse**



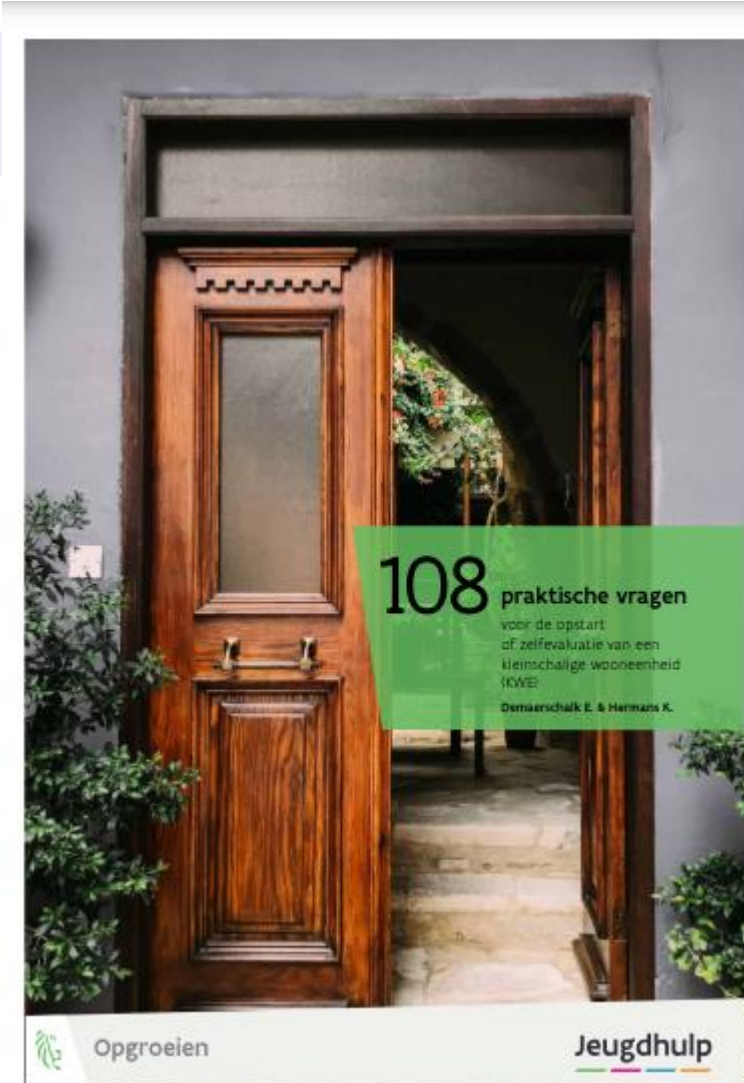
**Den Indruk Brugge**



## WOONVORMEN VOOR JONGVOLWASSENEN

- Voor wie?
- Niet iedereen wil samenwonen
- Leren samenwonen?

Of zelfstandig wonen in  
verbinding?



—

# Privacy, gezelligheid, in orde

---



## WOONVORMEN VOOR JONGVOLWASSENEN

- HF4Y: snelle toegang, zelfdeterminatie
- Divers!
- Tijdelijkheid zorgt voor onzekerheid
- Experimenteerruimte





[evelien.demaerschalk@kuleuven.be](mailto:evelien.demaerschalk@kuleuven.be)

# ***Provinciaal Woonbeleid***

***Joris Bossaerts***

***Adviseur Wonen***

***Provincie Antwerpen***



# ***Beleidsnota en Provinciale Woonvisie***

# Beleidsnota Kwaliteitsvol Wonen

MS: "Iedere inwoner in onze provincie verdient:

- een degelijke en aangepaste woning
- in een gezonde en kwalitatieve woonomgeving
- tegen een betaalbare prijs
- én met woonzekerheid".

# Ambities

Hedendaags woonbeleid:

Een divers, duurzaam en circulair **woonaanbod** afgestemd op veranderende woonbehoeftes, met aandacht voor kwaliteit van de woonomgeving

Een vergaande **verduurzaming** van bouw- en renovatieprocessen met extra aandacht voor circulair bouwen en circulair aanbesteden

# Vier richtinggevende beleidsprincipes

1. Beschikbaarheid en betaalbaarheid
2. Duurzaamheid en circulariteit
3. Verhuismobiliteit en diversiteit
4. Veerkracht en gezondheid

# Actiedomein Dienst Wonen

- **Beleidsondersteuning**
  - Woonscans
  - Wooncahiers
  - Gewoontebreker
  - WOAW-prijs
- **Projectondersteuning**
  - Projectoproep Wonen
  - Renaat Braemprijs
  - Raamakkoord met Het Pandschap
- **Beleidsignalisatie en –beïnvloeding**
  - Lerende Netwerken

# ***Projectsubsidies en Lerende Netwerken***

# Doel

- Financiële en inhoudelijke **ondersteuning** van innovatieve woonprojecten
- Besturen en woonactoren **inspireren** en ondersteunen in hun beleid
- Provinciale **beleidsvisie** op het terrein realiseren

# Concreet

- een **actueel** thema in het woonbeleid aansnijden waar nog 'werk aan de winkel' is
- dat (nog) niet opgepikt wordt en waar de provincie het **verschil** kan maken
- zo de goede praktijken **uitdragen** naar de andere beleidsniveaus en woonactoren
- Gebaseerd op de 4 principes uit de beleidsnota
- **Innovatie** en **Samenwerking** zijn pluspunten
- Transversaal thema: speciale aandacht voor '**maatschappelijk kwetsbare doelgroepen**'



# Vorige Oproepen

- Vernieuwende initiatieven voor **woonbegeleiding**
- **Ontzorgingstrajecten** voor kleine verhuurders op de Private Huurmarkt
- **Bewonersparticipatie** in de sociale huisvesting
- **Anders wonen** voor maatschappelijk kwetsbare doelgroepen (cohousings in de WM)
- **Woonhulp** bij het zoeken van een woning voor mensen in een precaire woonsituatie
- Cohousings voor **ouderen**
- Kleinschalige wooneenheden voor jongeren / **jongvolwassenen** / jonge gezinnen

# Lerende Netwerken

- **Traject van 3 jaar**
  - **Woonbegeleiding**
  - Ontzorgingstrajecten kleine verhuurders op de PH
  - **Cohousings** in de sociale huisvesting
  - **Woonhulp** (bezig)
- **Ontsluiting – beleidsbeïnvloeding**
  - **Beleidsaanbevelingen** aan 'anderen'
  - **Ervaringsbundel** met goede praktijken
  - Inspirerende **publicatie**, wetenschappelijk artikel,
  - **Website**
  - 'Live' **inspiratiedag** met verslag, ...

# ***Projectoproep 2024***

# Projectoproep 2024

'Bijkomende kleinschalige huisvesting voor jongeren, jongvolwassenen en jonge gezinnen'

Doelgroep:

- Jongeren
- Jongvolwassenen
- W.o. Instellingverlaters (ex-gedetineerden, jeugdzorg, GGZ)
- jonge (éénouder)gezinnen
- Jonge mensen in een precare woonsituatie tout court
- bewust: ...

# Criteria

De beoordelingscommissie beoordeelt elk dossier op een **inhoudelijke** manier, rekening houdend met de volgende criteria:

- Het project verbetert effectief de woonsituatie van de doelgroep. Ieder project leidt rechtstreeks of onrechtstreeks, tot **meer wooneenheden** op het terrein
- het project helpt om de visie uit de **beleidsnota** Wonen in de praktijk om te zetten en past binnen het **reglement** van de projectsubsidie Kwaliteitsvol wonen;
- **Overstijgt** de reguliere werking van de organisatie
- **Samenwerking** tussen organisaties is een pluspunt
- **Innovatie**, een blauwdruk maken en ontsluiten is een pluspunt

# Wie

- lokale besturen en hun verzelfstandigde agentschappen of hun samenwerkingsverbanden
- sociale woonactoren
- middenveldorganisaties
- onderwijs- en onderzoeksinstellingen
- zorginstellingen
- organisaties met rechtspersoonlijkheid actief rond het thema wonen
- samenwerkingsverbanden tussen bovenstaande organisaties (niet exhaustief).

Let op: deze subsidie is niet bedoeld voor private personen (particulieren).

# Periode

- Projectperiode van één, twee of drie jaren (max 36 maanden)
- Tussen 1 juli 2024 en 31 december 2027
- Projectperiode hoeft niet gelijk te zijn aan een kalenderjaar en hoeft ook niet één jaar te duren (maar hernieuwen is per wél jaar)
- Tip: reken voldoende ruimte als voorbereiding voor de projectvoorbereiding, bijvoorbeeld voor de (niet altijd makkelijke) aanwerving van geschikt personeel

# Wanneer

- Tot en met vrijdag 31 mei (kantooruren, 17:00 uur)
- Voorafgaand advies door een van de adviseurs van de Dienst Wonen wordt aangeraden. Mailen naar [wonen@provincieantwerpen.be](mailto:wonen@provincieantwerpen.be) of bellen naar 03 2405 56 58.
- Digitaal indienen via het online subsidieloket.



# Wat?

1. Eenvoudig, kort en **concreet projectvoorstel** met de beknopte schets van
  - Doel
  - Doelgroep
  - Resultaat
  - Periode / locatie
  - Beschrijving activiteiten
  - Stappenplan / Tijdschema
  - Inzet middelen en personeel
  - Communicatieplan (indien van toepassing)
2. Een duidelijke **(meerjaren)begroting** met de gevraagde middelen en de middelen op een andere manier verkregen (privé-middelen, subsidies andere overheden, e.a. ...)

# Welke kosten

- Personeelskosten (intern of extern)
- Werkingskosten specifiek eigen aan het project
- Eventueel kosten voor communicatie, overhead, ... (realistisch)
- Geen infrastructuurkosten

# Beoordelingscommissie

- **Inhoudelijke** beoordeling
- Externe **experten** uit relevante beleidsdomein, **adviseurs** van de Dienst Wonen
- De beoordelingscommissie maakt uit de schriftelijk ingediende voorstellen een **eerste selectie**
- Beoordelingscommissie zelf: **vrijdag 14 juni**. Datum vrijhouden voor een korte 'live' pitch van 10 minuten en aansluitende vragenronde (in het Provinciehuis)
- De beoordelingscommissie maakt een gemotiveerd **advies** op en legt dit aan de deputatie voor ter **besluitvorming** 4 juli

# Verder ...

- **Afsprakennota** met de projectcoördinatie over uitvoering van projectperiode 1
- **Halfjaarlijkse** korte **inhoudelijke rapportage** aan de Dienst Wonen (stand van zaken)
- Op het **einde** van elke projectperiode (vaak: 1 jaar) een **inhoudelijke** rapportage én **financiële** afrekening van de gemaakte kosten (overzicht +kopies van de bewijsstukken, bijvoorbeeld loonstaten)
- Hernieuwde (verkorte aanvraag voor elke projectperiode) bij afrekening vorige periode en aanvang nieuwe projectperiode

# Tips

- Géén omgevingsanalyse van **problematiek** nodig.
- Tracht op de **W-vragen** te antwoorden. Wees kort, duidelijk, beknopt en concreet
- Wees duidelijk welke **middelen** je inzet voor welk **resultaat**
- Indien personeelskosten: geef een duidelijke **taakomschrijving**
- Omschrijf de concrete **output** en **kwantificeer** het resultaat
- Geef een **realistische** begroting
- Een duidelijk **tijdschema**

# ***Drie voorbeeldprojecten***

***1 Huis Modus - Duffel***

***2 Kanapé - Willebroek***

***3 Wonen met Kansen***

# ***Huis Modus – Duffel***

***Azra Verelst***

***Psychologe, BW Este***

# Voorstelling huis modus



**Este**  
geestelijke gezondheidszorg  
emmaüs

beschut wonen Este

Coördinator  
Ilse Eyselbergs

zorginhoudelijk verantwoordelijke/psycholoog  
Sannie van de Vijfeijke  
Groep van woonbegeleiders  
Beleidsarts  
dr. Ann Berens



# Beschut wonen

- ▶ Doelgroep
- ▶ Regio's
- ▶ Kostprijs
- ▶ Begeleiding
- ▶ Voorwaarde

# Huis modus



beschut wonen Este

# Huis modus



# Doelgroep

- ▶ 6 jongvolwassenen
- ▶ 18-30 jaar
- ▶ Eén of meerdere psychotische episodes meegemaakt
- ▶ Al dan niet gelinkt aan (soft)drugs/ geen primair middelengebruik

# Huis modus

- ▶ Modus': een toestand, een manier van zijn
- ▶ Nood aan specifiek traject
  - Geen opname psychiatrie of PVT
  - Te hulpbehoevend om zelfstandig te wonen
  - Intensief, kortdurend traject
  - Vermijden van de chroniciteit

# Werking

- ▶ Herstelondersteunende zorgvisie
  - Verwerking van wat er hen is overkomen
  - Vermijden van herval
  - Voorbereiding terugkeer naar maatschappij
  - Ontwikkeling relevante levensdomeinen
- ▶ Nood aan structuur, duidelijkheid, rust en luisterend oor
- ▶ Dagelijkse presentie
- ▶ Individuele begeleiding
- ▶ Samenwerking eerstelijnszorg (familiehulp, thuishulp, CAW)
- ▶ Samenwerking afdelingen Atlas (UPC) en RC Pastel
- ▶ Betrekken van familie en/of belangrijke derden

# Voorwaarde

- ▶ Geen misbruik hard drugs
- ▶ Bereid zijn tot betrekken van het netwerk
- ▶ In staat zijn tot zelfstandig wonen met ondersteuning
- ▶ Samenwerking met eerstelijnszorg

# Termijn

- ▶ Geen specifieke termijn
- ▶ Streefdoel: maximum van 3 jaar



# Uitdagingen

- ▶ Doelgroep
- ▶ Middelenmisbruik
- ▶ Bezoek
- ▶ Netheid huis

# Casus

- ▶ Man
- ▶ 27 jaar
- ▶ 1<sup>ste</sup> opname Sint Monika -> UPC Duffel
- ▶ Schizofrenie, cannabis en alcohol
- ▶ Psychiatrisch belaste familie
- ▶ Verzorging 5<sup>de</sup> middelbaar

# Casus: instap

- ▶ Vertrouwensrelatie
- ▶ Dagingvulling
- ▶ Persoonlijke hygiëne
- ▶ Huishoudelijke taken
- ▶ Leefgeld

# Casus: uitdagingen en huidige situatie

- ▶ Alcohol
- ▶ Beperkt netwerk
- ▶ Persoonlijk hygiëne
  
- ▶ Op achtergrond
- ▶ Vaste weekstructuur
- ▶ Psychiater

# Bedankt voor jullie aandacht



**Este**  
geestelijke gezondheidszorg  
emmaüs

beschut wonen Este

# ***2 Kanape! - Kaizen***

***Laurens Troch***

***Coördinator, Jeugdorp Kaizen***



# KAIZEN

Anno 2024

Focus op wonen



Doelgroep:  
Focus op complexe  
multikwetsbaarheid

*Geloof en focus op wat er wel is*  
*Maakbaarheid van de toekomst/droom*

Jongvolwassenen  
16-25 jaar

Integrale  
begeleiding  
Op maat van de  
gasten

Geen  
uitsluitingscriteria

Empowerment  
Aanklappend  
activerend



- Expertise met  
complexe problematiek -

Cruciale bijdrage  
*Focus op herstel “(zelf)vertrouwen”*



Werken met het netwerk in het DNA



Methodisch en evidence based:  
Kompas



Regie laten bij de cliënt



Formeel en informeel netwerkoverleg  
met cliënt



Het unieke van elke cliënt en zijn  
systeem waarderen



Werken met trauma (oorlog, verlies,  
misbruik, mishandeling,..)

## Onze troeven - HUISVESTING -



3 huizen in de regio: 2 in Willebroek, 1 in Puurs

Andere huizen in Bonheiden (2), Mechelen

Samenwerking huisvestingspartners

Doelgroepenplan lokaal toewijzingsreglement + 12 appartementen sinds 1/4/2024

Onze troeven  
- Effectieve  
Samenwerkingen -

## Partnerschap

OCMW's

VAPH

GGZ

CAW

Dagbesteding

Fit for partnership  
- Complementair

- Inzetten op bereikbaarheid en vindplaatsgericht werken
- Hulpverlening tot op de schoot brengen bij de cliënt bv. ELP – mobiele teams - transitiecoach

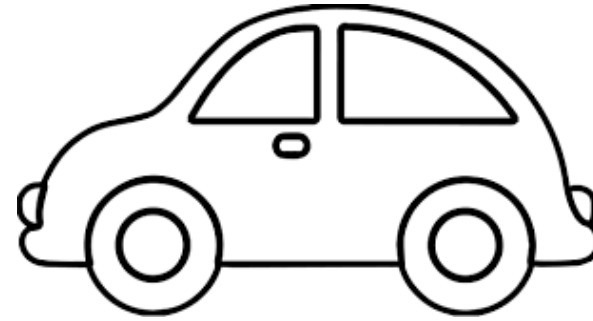
# (Co)-housing



Kaizen Bonheiden (8+1)



KaJac Bonheiden (4)



Mobiel:  
- Sociale Huisvesting



Leegheid (6)  
Kaizen Mechelen



Flierke (4)  
Kaizen Puurs



Kanape (6)  
Samenwerking Pegode



Kaizen Willebroek (3)

# Camphof Mechelen

- Studentenkoten met korting via privé-eigenaar



# Gorrebroek

- Doorstroomwoning OCMW Willebroek



- Oproep 'Capacity building- lokale partnerschappen Klein Brabant Vaartland' (ESF)
- Solidaire Co-housing 1/1/2024





# ***3 Wonen Met Kansen***

***Sven Claes***

***Coördinator, Saamo Stad  
Antwerpen***

# ***VRAGEN***

# Meer weten?

## Website

[www.provincieantwerpen.be/ruimte/wonen.html](http://www.provincieantwerpen.be/ruimte/wonen.html)

of google 'wonen provincie antwerpen'

## Contact

[wonen@provincieantwerpen.be](mailto:wonen@provincieantwerpen.be)

+32 3 240 56 58